

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Diweddariad o'r Cynllun Gweithredu Strategol ar gyfer Anhwylderau'r Sbectrwm Awtistig

Cynllun Cyflawni 2016-2020

Diweddariad o'r Cynllun Gweithredu Strategol ar gyfer Anhwylderau'r Sbectrwm Awtistig – Cynllun Cyflawni 2016-2020

- 1.1 Datblygwyd y diweddariad o'r Cynllun Gweithredu Strategol ar gyfer Anhwylderau'r Sbectrwm Awtistig mewn ymateb i'r hyn mae pobl ag awtistiaeth, eu teuluoedd a'u gofalwyr wedi dweud sy'n bwysig iddyn nhw. Rydym hefyd wedi gweithio gydag amrywiaeth eang o randdeiliaid i nodi themâu blaenoriaeth a chymau gweithredu allweddol a fydd yn gwneud gwahaniaeth gwirioneddol i fywydau plant ac oedolion ag awtistiaeth. Rydym yn parhau i fod yn ymrwymedig i wella bywydau pobl ag awtistiaeth ac i sicrhau bod eu teuluoedd a'u gofalwyr hefyd yn derbyn y cymorth sydd eu hangen arnynt.
- 1.2 Mae'r Cynllun Cyflawni hwn yn cyd-fynd â'r diweddariad o'r Cynllun Gweithredu Strategol ac yn nodi sut y bydd Llywodraeth Cymru'n gweithio mewn partneriaeth â rhanddeiliaid i weithredu ein hymrwymadau. Rydym wedi disgrifio'r canlyniadau rydym am eu cyflawni a sut y byddwn yn monitro cynnydd.
- 1.3 Rydym eisoes wedi dechrau ar y gwaith o gyflawni rhai o'r ymrwymadau allweddol a bydd llawer ohonynt yn cymryd amser i'w cyflawni'n llawn. Byddwn yn monitro ac adolygu cynnydd yn rheolaidd ac yn cymryd camau os nad yw'r cynnydd yn foddhaol a bod bylchau yn y gwasanaethau a'r cymorth sydd ar gael. Byddwn yn cyhoeddi adroddiad diweddar blynyddol ar wefan Llywodraeth Cymru.

Nod y diweddariad o'r Cynllun Gweithredu Strategol yw:

Y bydd anghenion plant, pobl ifanc ac oedolion sydd ar y sbectrwm awtistig a'u teuluoedd a'u gofalwyr yn cael eu deall, ac y byddant yn cael cymorth i gyflawni eu canlyniadau lles

Asesiad a Diagnosis			
Beth rydym ni am ei gyflawni?	Beth fyddwn ni'n ei wneud?	Sut fyddwn ni'n gwybod?	Pwy sy'n rhan o'r gwaith?
Mae plant, pobl ifanc ac oedolion	Sicrhau gwelliannau i wasanaethau asesu a diagnosis plant. Bydd hyn yn	Mae llwybrau gofal a ddatblygwyd gan fyrddau iechyd ar gyfer	Llywodraeth Cymru – Rhaglen Law yn Llaw at Blant a Phobl

ag awtistiaeth yn gallu cael gafael yn brydlon ar wasanaethau atgyfeirio, asesu ac ôl-ddiagnosis sy'n diwallu eu hanghenion	cynnwys cyflwyno llwybr asesu diagnostig safonol cenedlaethol i sicrhau cysondeb	cyflyrau niwroddatblygiadol yn cael eu cyflwyno ledled Cymru o fis Tachwedd 2016	Ifanc Byrddau iechyd I leol
	Gwella'r amser o ran cael gafael ar wasanaethau i blant a phobl ifanc, gyda tharged amser aros o 26 wythnos o'r atgyfeiriad i'r apwyntiad asesu cyntaf	Byrddau iechyd i adrodd ar gyflawni'r targed amser aros o 26 wythnos i gael mynediad i wasanaethau asesu erbyn mis Mawrth 2017	Byrddau iechyd lleol
	Sicrhau bod cynnydd ac amser asesu a diagnosis yn cael eu monitro'n barhaus. Bydd hyn yn cael ei gynnwys yn systemau cynllunio a rheoli perfformiad ffurfiol Byrddau Iechyd	Diweddarau data amseroedd aros bob chwarter i ddangos a yw'r targedau amseroedd aros yn cael eu cyflawni Teuluoedd a gofalwyr yn dweud eu bod ar y llwybr safonol o fewn 26 wythnos i gael eu hatgyfeirio	Llywodraeth Cymru Byrddau iechyd lleol Gwerthusiad annibynnol o'r Cynllun Gweithredu Strategol a'r Gwasanaeth Awtistiaeth Integredig
Sicrhau gwelliannau i wasanaethau diagnostig oedolion drwy'r Gwasanaeth Awtistiaeth Integredig Cenedlaethol. Bydd hyn yn cynnwys: <ul style="list-style-type: none"> Datblygu model cenedlaethol a fydd yn cael ei weithredu ledled Cymru Monitro ac adrodd ar gynnydd yn 	Byrddau partneriaeth rhanbarthol yn adrodd am gynnydd yn y gwaith o gyflwyno'r gwasanaeth diagnostig i oedolion o fis Ebrill 2016 Byrddau Partneriaeth Rhanbarthol yn adrodd bod asesiad diagnostig oedolion yn bodloni'r safonau	Byrddau Partneriaeth Rhanbarthol Byrddau iechyd lleol Awdurdodau lleol Cymdeithas Llywodraeth Leol Cymru	

	barhaus yn erbyn y safonau gwasanaeth y cytunwyd arnynt. Bydd gofyn i Fyrddau Partneriaeth Rhanbarthol adrodd ar y cynnydd	gwasanaeth y cytunwyd arnynt Pobl ag awtistiaeth yn adrodd eu bod yn fodlon o ran gallu cael gafael ar y gwasanaeth asesu a diagnostig newydd i oedolion	
--	---	---	--

Mynd i'r afael ag anghenion cymorth

<p>Gall plant, pobl ifanc ac oedolion a'u teuluoedd a'u gofalwyr gael gafael ar wasanaethau cyngor ac ataliol i ddiwallu angen sydd heb ei ddiwallu mewn addysg, cyflogaeth ac iechyd a gofal cymdeithasol</p>	<p>Cyflwyno diwygiad deddfwriaethol i blant a phobl ifanc ag anghenion dysgu ychwanegol ym mis Rhagfyr 2016 a monitro cynnydd</p>	<p>Mae'r amserlen ar gyfer y ddeddfwriaeth yn mynd rhagddi a rhanddeiliaid yn derbyn diweddariadau rheolaidd ar y camau a gyrhaeddwyd</p>	<p>Llywodraeth Cymru Grŵp Cyngori ar Weithredu ASD</p>
	<p>Parhau i ddatblygu a chyflwyno ein rhaglen 'Dysgu gydag Awtistiaeth' i wella'r cymorth sydd ar gael i blant a phobl ifanc yn y sectorau addysg cynradd, uwchradd ac addysg bellach</p>	<p>Y rhaglen ysgolion cynradd i'w chyflwyno ym mhob awdurdod lleol o 2016 Y rhaglenni blynyddoedd cynnar, ysgolion uwchradd ac addysg bellach i'w cyflwyno ledled Cymru o 2017</p>	<p>Llywodraeth Cymru Cymdeithas Llywodraeth Leol Cymru Grŵp Cyngori ar Weithredu ASD</p>
	<p>Gwella cyfleoedd cyflogaeth i bobl ag awtistiaeth. Mae hyn yn cynnwys monitro'r gwaith o ddarparu rhaglen Ar y Blaen Dau i gefnogi cyflogaeth hirdymor i bobl ifanc ag anawsterau neu anableddau dysgu yn cynnwys ASD</p>	<p>Prosiect Ar y Blaen Dau yn gwneud cynnydd da o ran y canlyniadau y cytunwyd arnynt</p>	<p>Prosiect Ar y Blaen Dau</p>
	<p>Llywodraeth Cymru i gymryd camau i ddod yn gyflogwr ystyriol o awtistiaeth drwy gymryd rhan yn y Rhaglen Cadarnhaol am Weithio gydag</p>	<p>Llywodraeth Cymru i geisio sicrhau achrediad yn y Siarter Cadarnhaol am Awtistiaeth yn 2017</p>	<p>Llywodraeth Cymru Cymdeithas Llywodraeth Leol Cymru</p>

	Awtistiaeth		
	Gweithio gyda sefydliadau ledled Cymru i godi ymwybyddiaeth ac iddynt ddod yn amgylcheddau gwaith ystyriol o awtistiaeth. Bydd hyn yn cynnwys hyrwyddo'r Rhaglen Cadarnhaol am Weithio gydag Awtistiaeth	Nifer o sefydliadau/cyflogwyr ledled Cymru yn cymryd rhan yn y Rhaglen Gweithio gydag Awtistiaeth ac yn cyflawni'r siarter	Cymdeithas Llywodraeth Leol Cymru Cyflogwyr
	<p>Darparu'r Gwasanaeth Awtistiaeth Integredig Cenedlaethol. Bydd yn cael ei gyflwyno o fis Ebrill 2016 dros gyfnod o dair blynedd ac yn cynnwys:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gweithredu gwasanaeth asesu diagnostig safonol i oedolion • Darparu cyngor a chymorth i bawb ag awtistiaeth, yn cynnwys eu teuluoedd a'u gofalwyr • Datblygu pecynnau hyfforddi a chymorth pellach i weithwyr proffesiynol 	<p>Bydd y gwasanaeth integredig wedi'i ddarparu a'i weithredu ym mhob rhanbarth yng Nghymru erbyn mis Mawrth 2019</p> <p>Oedolion ag awtistiaeth yn dweud eu bod yn fodlon o ran gallu cael gafael ar wasanaethau diagnostig</p> <p>Pobl ac awtistiaeth a'u teuluoedd a'u gofalwyr yn dweud eu bod yn fodlon â'r gwasanaethau sydd ar gael gan y gwasanaeth integredig</p>	<p>Byrddau Partneriaeth Rhanbarthol</p> <p>Byrddau Iechyd Lleol</p> <p>Awdurdodau Lleol</p> <p>Cymdeithas Llywodraeth Leol Cymru</p> <p>Gwerthusiad annibynnol o'r Cynllun Gweithredu Strategol a'r gwasanaeth awtistiaeth integredig</p>

Codi Ymwybyddiaeth, Gwybodaeth a Hyfforddiant			
Beth rydym am ei gyflawni?	Beth fyddwn ni'n ei wneud?	Sut fyddwn ni'n gwybod?	Pwy sy'n rhan o'r gwaith?
Pobl ag awtistiaeth a'u teuluoedd, gofalwyr a gweithwyr proffesiynol yn dweud eu bod yn gallu cael gafael ar wybodaeth, cyngor a hyfforddiant o ansawdd dda sy'n diwallu eu hanghenion	<p>Sicrhau bod pobl ag awtistiaeth a'u teuluoedd a'u gofalwyr, yn ogystal â gweithwyr proffesiynol, yn ymwybodol o'r adnoddau sydd ar gael ar wefan ASDinfoWales.</p> <p>Datblygu strategaeth gyfathrebu yn nodi camau gweithredu penodol erbyn diwedd Ionawr 2017</p>	<p>Y strategaeth gyfathrebu wedi'i chwblhau erbyn Ionawr 2017 a'i gweithredu</p> <p>Pobl ag awtistiaeth a'u teuluoedd, gofalwyr a gweithwyr proffesiynol yn dweud eu bod yn fwy ymwybodol o'r adnoddau sydd ar gael ar wefan ASDinfoWales</p>	<p>Llywodraeth Cymru</p> <p>Cymdeithas Llywodraeth Leol Cymru</p>
	<p>Parhau i ddatblygu gwybodaeth ac adnoddau ar gyfer meysydd blaenoriaeth a nodwyd, i fod ar gael am ddim ar wefan ASDinfoWales. Bydd meysydd blaenoriaeth yn cael eu hadolygu a'u diweddarau'n flynyddol</p>	<p>Adroddiad diweddarau blynyddol gan Swyddog Arweiniol ASD</p> <p>Pobl ag awtistiaeth, eu teuluoedd a'u gofalwyr yn dweud eu bod yn fodlon â'r wybodaeth a'r adnoddau sydd ar gael</p>	<p>Llywodraeth Cymru</p> <p>Cymdeithas Llywodraeth Leol Cymru</p> <p>Gwerthusiad annibynnol o'r Cynllun Strategol a'r gwasanaeth awtistiaeth integredig</p>
	<p>Datblygu a darparu adnoddau a deunydd hyfforddiant i godi ymwybyddiaeth a darparu cymorth i weithwyr proffesiynol ac eraill sy'n gweithio gyda phlant neu oedolion ag</p>	<p>Adroddiad diweddarau blynyddol gan Swyddog Arweiniol ASD</p> <p>Gweithwyr proffesiynol yn dweud eu bod yn fodlon â'r deunyddiau</p>	<p>Llywodraeth Cymru</p> <p>Cymdeithas Llywodraeth Leol Cymru</p>

	awtistiaeth. Bydd meysydd blaenoriaeth yn cael eu hadolygu a'u diweddarau'n flynyddol	hyfforddiant a'r adnoddau sydd ar gael	Gwerthusiad Annibynnol o'r Cynllun Strategol a'r gwasanaeth awtistiaeth integredig
	Cydweithio â sefydliadau eraill sy'n ymdrin â materion nad ydynt wedi'u datganoli i godi ymwybyddiaeth o awtistiaeth. Bydd y rhain yn cynnwys yr heddlu, y gwasanaeth tân, y llysoedd a Gwasanaeth Cenedlaethol Rheoli Troseddwyr	Sefydliadau heb eu datganoli yn cymryd rhan yng ngweithgareddau a hyfforddiant Llywodraeth Cymru i godi ymwybyddiaeth o anghenion pobl ag awtistiaeth gan dderbyn eu cymorth	Llywodraeth Cymru Cymdeithas Llywodraeth Leol Cymru Sefydliadau heb eu datganoli
	Parhau i gefnogi'r Swyddog Arweiniol Cenedlaethol ar ASD ar gyfer darparu cyngor ac arweiniad arbenigol ar awtistiaeth i Lywodraeth Cymru, grwpiau proffesiynol a rhanddeiliaid	Adroddiad diweddarau blynyddol gan Swyddog Arweiniol ASD	Llywodraeth Cymru Cymdeithas Llywodraeth Leol Cymru

Cyflawni'r Blaenoriaethau ar gyfer Gweithredu

Beth rydym am ei gyflawni?	Beth fyddwn ni'n ei wneud?	Sut fyddwn ni'n gwybod?	Pwy sy'n rhan o'r gwaith?
<p>Bod plant, pobl ifanc ac oedolion ag awtistiaeth a'u teuluoedd a'u gofalwyr yn cael eu cynnwys a chyfrannu at y gwaith o gyflawni'r Cynllun Gweithredu Strategol</p>	<p>Sefydlu grŵp cynghori ar weithredu i fonitro cynnydd a'r gwaith o gyflawni camau gweithredu penodol yn y Cynllun Gweithredu a'r Cynllun Cyflawni. Bydd y grŵp hwn yn cael ei sefydlu cyn 1 Ebrill 2017</p>	<p>Y Grŵp Cynghori ar Weithredu yn cael ei sefydlu o fewn tri mis i gyhoeddi'r diweddariad o'r cynllun gweithredu.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Y grŵp cynghori'n cyfarfod ddwywaith y flwyddyn o leiaf • Y grŵp yn ymwneud ac yn ymgynghori'n helaeth â rhanddeiliaid • Y grŵp cynghori yn cytuno ar gynllun gwaith i gefnogi'r broses o gyflawni'r Cynllun Gweithredu Strategol 	<p>Llywodraeth Cymru</p> <p>Grŵp Cynghori ar Weithredu ASD</p> <p>Sefydliadau trydydd sector a grwpiau rhanddeiliaid</p>
	<p>Cyhoeddi adroddiad blynyddol ar gynnydd y camau gweithredu penodol yn y Cynllun Gweithredu Strategol a'r Cynllun Cyflawni. Bydd hyn yn cynnwys gwybodaeth am berfformiad ac amseroedd aros ar gyfer asesu a diagnosis</p>	<p>Llywodraeth Cymru'n cyhoeddi adroddiad blynyddol ar y Cynllun Cyflawni bob blwyddyn</p>	<p>Llywodraeth Cymru</p>
	<p>Sicrhau bod Byrddau Partneriaeth Rhanbarthol yn adrodd ar gynnydd y</p>	<p>Adroddiadau Byrddau Partneriaeth Rhanbarthol ar gynnydd yn dangos</p>	<p>Llywodraeth Cymru</p>

	camau gweithredu penodol yn y Cynllun Gweithredu Strategol a'r Cynllun Cyflawni. Bydd hyn yn cynnwys gwybodaeth am berfformiad ac amseroedd aros ar gyfer asesu a diagnosis	cynnydd o ran cyflawni'r camau penodol yn cynnwys amseroedd aros a diagnosis	Byrddau Partneriaeth Rhanbarthol Grŵp Cynghori ar Weithredu ASD
	Casglu gwybodaeth am nifer y bobl ag awtistiaeth sydd â chynllun gofal a chymorth. Bydd hyn yn cael ei gynnwys fel rhan o'r gwaith casglu data gwasanaethau cymdeithasol newydd o fis Ebrill 2017	Bydd y data newydd ar gael o fis Hydref 2018	Llywodraeth Cymru Grŵp Cynghori ar Weithredu ASD
	Cynnal gwerthusiad annibynnol o'r diweddariad o'r Cynllun Gweithredu Strategol a'r Gwasanaeth Awtistiaeth Integredig Cenedlaethol	Llywodraeth Cymru'n comisiynu ac yn sefydlu Gwerthusiad Annibynnol o'r Cynllun Gweithredu Strategol erbyn mis Mawrth 2017	Llywodraeth Cymru
	Monitro gweithrediad y gofynion deddfwriaethol o dan Ddeddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) ac adolygu'r angen am ddeddfwriaeth bellach ar awtistiaeth	Gwybodaeth fonitro am weithrediad y gofynion deddfwriaethol i'w chynnwys yn yr adroddiad diweddar blynyddol ar y Cynllun Gweithredu Strategol	Llywodraeth Cymru